

letek funkcionális átrendezésére kerül sor. A szerzők főként a kisebb szakkönyvtárak igényeire és problémáira voltak tekintettel, de a közepes méretű szak- és felsőoktatási könyvtárak is rengeteg gyakorlati útbaigazítást, hasznos tanácsot kapnak tőlük.

Összefoglalva: ez a munka is azok közé a külföldi szakkönyvek közé tartozik, amelyeket szívesen látna a recenzens magyarra fordítva magyar könyvtárosok kezében.

Papp István

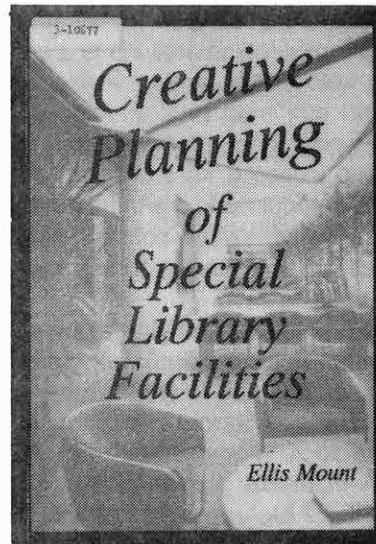
A könyvtárközi kölcsönzés kézikönyve

Az American Library Association ebben a témakörben utoljára 1970-ben adott ki kézikönyvet: azóta a szabályzatok, a technológia és a működési prioritások számtalan változtatáson mentek keresztül, s ebben a megváltozott helyzetben egy új kézikönyv vált sürgetően szükségessé.

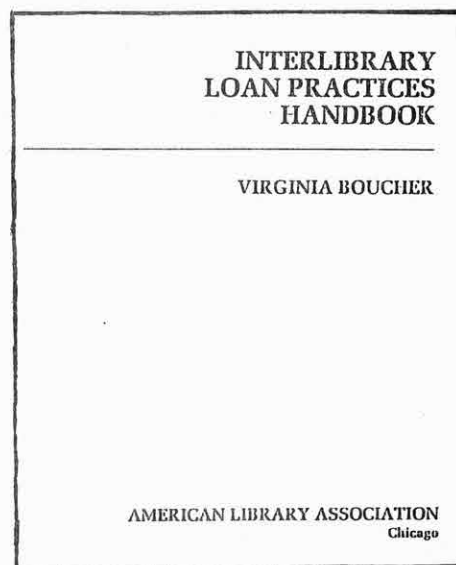
Ez az új kötet elsősorban kezdőknek szól, a még tapasztalat nélküli új könyvtáros-személyzet betanításához hasznos segédeszköz. De természetesen azok részére is előnyös, akiknek tudása csak felfrissítésre szorul. Segít a szabályzatok alkalmazásában, leírja a kívánatos kölcsönzési, együttműködési gyakorlatot, és kiterjed már a telefax, az elektronikus posta és más modern eszközök sajátos problémáira és azok könyvtári megoldásaira is.

Mindehhez a könyv főrészét a szerző 7 fejezetre osztotta. Ezek az egész problémakört egyszerűen, világosan és változatos tipográfia segítségével áttekinthetővé téve, minden apró részletre kiterjedően dolgozzák fel, komponenseire bontva és azokon belül pontos definíciókat, további utasításokat, tanácsokat adva és "burkolt javaslatokat" téve. A felvetett témaköröket ábrákkal bőven illusztrálja, és a Függelék nagy bibliográfiáján kívül egyenként is ellátja releváns irodalomjegyzékekkel.

A fejezeteket a szóban forgó tevékenységnek megfelelően osztja fel. Az első, a legkimerítőbb, a kölcsönkérők höz szól, azokat utasítja, az alap-

Creative planning of special library facilities / Ellis Mount ed. - New York, London : Haworth, cop. 1988. - 197 p.

BOUCHER, Virginia
Interlibrary loan practices handbook / Virginia Boucher ; [ed.] American Library Association. - Chicago : ALA, 1985. -XII, 195 p.

vető definícióktól szabályzatokon, kölcsönzési politikán (ki használja, mikor, mit és hogyan?) keresztül. – A második, a kölcsönadó könyvtárak politikáját és a kölcsönzés folyamatait írja le a kérelmek átvételétől a kölcsönzött anyag visszatéréséig (avagy, hogyan oldj meg problémákat: pl. ha a kölcsönző könyvtár nem ellenőrizte a kért mű adatait? – küldd vissza a kérő-úrlapot!). – A harmadik fejezet általános: a könyvtárközi kölcsönzés, az egyre növekvő számú sokszorosítási kérelmek és a szerzői jogi törvény fontos kapcsolatát, előírásait világítja meg.

Ez az első három fejezet annyira alapvető tudnivalókat tartalmaz, hogy mindenkinek el kell olvasnia – írja a szerző –, és lényegét meg is kell jegyeznie. A következő három már specializálódik: disszertációkkal, könyvtárközi együttműködéssel és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozik. Elolvasni persze ezt is mindenki részére tanácsos, de "megtanulni" nem kell. A kézikönyv szerencsés tulajdonosai ráérnek újból elővenni azokban az esetekben, amikor a megfelelő probléma felvetődik.

Az utolsó fejezet, a *Könyvtárközi kölcsönzés ügyvitele* elsősorban nagykönyvtáraknak szól, de természetesen a kisebbek részére is a kifeje-

zetten nekik szánt javaslatok mellett sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

A két fejezetet a Függelék 60 oldala követi, ebből tekintélyes részt foglal el a hivatkozások kimerítő és igen hasznos (bár nem nekünk, sajnos) bibliográfiája és a tárgymutató. Ezen kívül tartalmazza az országos (USA) könyvtárközi kölcsönzés szabályzatának szövegét, különböző célokra használatos címkék és úrlapok modelljeit, stb.

A könyv nyelve tudatosan egyszerű, világos, így megértése különösebb nyelvtudást nem igényel. Érdeemes elolvasni mindazoknak, akik ilyenféle beosztásban dolgoznak. Magyarra fordításának értelme nem lenne, mert ahhoz túl sok benne a csak Amerikában érvényes, vonatkozó anyag. De ha valakinek türelme lenne hozzá és ehhez az ALA az engedélyt megadná, a kézikönyv alapján össze lehetne állítani egy magyar verziót. A gyakran nehézkes, inkább német tankönyvek mintájára és stílusában megírt magyar kézikönyvek között elkelne egy angolszász logikájú és gondolkodást bemutató alapmű – különösen most.

Kovács Mária